

místo dřívějších organizací uniformovaných pořadatelů, jež byly zakázány, když se množil jejich počet a počaly konati i cvičení po vojenském vzoru, to tím spíše, že jádrem oněch formací měli býti dřívější pořadatelé. Při tom bude vzít i v úvahu, že P. A. F. měly podle dopisu ústředního sekretariátu, citovaného v důvodech, za úkol mobilisovati masy proti válečnému nebezpečí, reakci a fašismu, a bude přihlédnouti i k cílům strany komunistické a k prostředkům, jimiž jich hledí dosíci. To vše bude uvážiti, i pokud jde o otázku, zda se obžalovaní účastnili na zřizování formací a v nich zůstali, věduce, že jejich účelem je pozdvižení nebo vzbouření, při čemž nebylo by bez významu, zda je pravdou, co jeden z pořadatelů (S.) sdělil svědku B-ýmu, že úkolem formací by bylo i zprotiviti se vládnímu komisaři a strážníkům, by jim překáželi ve výkonu veřejného rozkazu (§ 68 tr. zák.), takže by se dalo souditi, že členům organizačních komisí a vůdcům oddílů byl pravý účel formací znám. Poněvadž řízení bylo neúplné a rozsudek trpí, pokud jde o rozhodné skutečnosti, vadou čís. 5 § 281 tr. ř., není tu spolehlivého podkladu pro rozhodnutí o vině, a to i ohledně zločinu podle § 13 odst. 3 a 2 zák. na ochranu republiky i v tom směru, nešlo-li snad jen o pokus, ani pokud jde o přečin § 17 téhož zákona, neboť není v tomto bodě spolehlivě vyřešena otázka, zda nešlo o tajnou organizaci ve smyslu téhož ustanovení (sb. n. s. čís. 1647, 2626, 2780, 2958), a zda ji obžalovaní nezaložili nebo se k ní nepřipojili, znajíce její účel. Bylo proto rozhodnouti ve smyslu § 288 čís. 1 odst. 1 tr. ř., aniž třeba zabývati se dalšími vývody stížnosti.

Čís. 4180.

Skutková podstata zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. je splněna, působí-li pachatel na vůli a na cit jiných osob způsobem, jímž podle jeho úmyslu má býti v nich vyvoláno neb aspoň posíleno rozhodnutí k trestným činům tam uvedeným, třebaže časově a individuálně neurčitým.

Nerozhoduje, zda osoby, na něž bylo nebo mělo býti působeno, byly při projevu osobně přítomné, zda se dozvěděly o jeho obsahu, či se jen o něm dozvědět mohly jeho dalším rozšířením.

Při podněcování ke zločinu vojenskému stačí, bylo-li pachatelovou činností působeno na vůli a na cit osob, které samy vojenský zločin spáchat nemohou, ale mohou v budoucnosti působiti na takové osoby.

Odepření souhlasu sněmovny ke stíhání jejího člena jest úkonem pozitivním; nelze mluvit o odepření, nebyla-li žádost soudu za souhlas k trestnímu stíhání vůbec vyřízena před rozpuštěním dotyčné sněmovny (nebylo-li o žádosti sněmovnou jednáno).

Člen Národního shromáždění nepožívá imunity pro trestný čin spáchaný v době tohoto členství, byla-li dotyčná sněmovna rozpuštěna, aniž odepřela souhlas k trestnímu stíhání pro onen čin, a obžalovaný nebyl zvolen členem nového Národního shromáždění.

I když bylo účelem pachatelovým šířiti zásady strany, jejímž jest přivržencem, jednal z pohnutky nízké a nečestné, byl-li k činu (§ 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.) sveden nepřátelstvím a záštim ke státu (k jeho ústavnímu zřízení).

(Rozh. ze dne 28. května 1931, Zm I 524/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 4. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., a zamítl v poradě neveřejné odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě práva volebního, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Rozsudek obsahuje doslov závadného projevu a výklad, jež nalézací soud dává jeho smyslu. Podle názoru soudu vyzýval obžalovaný svoji řečí přítomné posluchače, by se zásadami projevu řídil revoluční odboj proletariátu v Československé republice, kdyby došlo k válce s Ruskem, a vyzýval tak nepokrytě přítomné, by se v takovém případě dopustili zločinu vojenské vzpoury. Soud shledal v tomto vyjádření obžalovaného skutkovou povahu zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. a uznal ho vinným tímto zločinem. Zmateční stížnost napadá toto skutkové zjištění a právní podřadění výtkami zmatečnosti podle § 281 čís. 5, 9 písm. a) a b) tr. ř. Není v právu. Pokud zmateční stížnost s hlediska zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. vytýká rozsudku nedostatek zjištění, kdo byli posluchači obžalovaného, zda to byli starci, ženy, či branci, pokud se týče vojenské osoby, »které byly vzaty do přísahy na válečné články nebo na zvláštní stanovy«, a které se prý jen mohou dopustiti zločinu vojenské vzpoury (podle § 159 voj. tr. zák.), je tato výtka neodůvodněná. Takové zjištění zákon nevyžaduje. Skutková podstata zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. je splněna, působí-li pachatel na vůli a na cit jiných osob způsobem, jímž podle jeho úmyslu má býti v nich vyvoláno neb aspoň posíleno rozhodnutí k trestným činům tam uvedeným, třebaže časově a individuálně neurčitým. Nerozhoduje, zda osoby, na něž bylo nebo mělo býti působeno, byly při projevu osobně přítomné, zda se dozvěděly o jeho obsahu, či se jen o něm dozvěděti mohly jeho dalším rozšířením. Při podněcování ke zločinu vojenskému stačí, bylo-li činností pachatelovou působeno na vůli a na cit osob jakýchkoliv, které, třebaže samy dotyčný vojenský zločin spáchati nemohou, otřeseny nebo zvráceny ve svých právních názorech o pocitu občanské povinnosti konati brannou službu svému vlastnímu státu, mohou v budoucnosti působiti se stejným zločinným úmyslem na jiné osoby, nebo po případě i jen opakováním a dalším rozšiřováním trestného projevu mohou takové působení vyvolati, a to u osob, jež jsou nebo mohou vejíti ve vztah k oněm právním statkům,

o jichž poškození právě pachatel trestného činu usiloval. Každý projev trestného obsahu v onom směru pronesený před větším shromážděním jest takto způsobilý, by jeho zhoubný a trestný vliv zasáhl v dalším postupu i osoby povinné službou vojenskou a přivodil škodu, před níž chrániti jest právě účelem tohoto zákonného předpisu.

Zmateční stížnost provádí výtku zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. b) tr. ř. námitkou, že se obžalovaný dopustil domnělého trestného činu jako senátor Národního shromáždění, že do rozpuštění Národního shromáždění nebylo rozhodnuto o jeho vydání, a že tedy jeho poslanecká imunita nepominula. Názor stížnosti o možnosti odepření souhlasu příslušné sněmovny Národního shromáždění k trestnímu stíhání jen »mlčky« nelze dovoditi z jasného doslovu předpisů ústavní listiny. Trestní stíhání člena Národního shromáždění je podle § 24 odst. 1 Úst. list. vyloučeno jen, odepře-li příslušná sněmovna souhlas ke stíhání. »Odepření« jest však úkonem pozitivním, a nelze mluvit o odepření, nebyla-li žádost soudu za souhlas k trestnímu stíhání vůbec vyřízena před rozpuštěním dotyčné sněmovny, nebylo-li o žádosti sněmovnou jednáno. Třebáže obžalovaný byl v době spáchání trestného činu senátorem, rozpuštěním Národního shromáždění přestal býti jeho členem a, poněvadž souhlas k trestnímu stíhání nebyl senátem odepřen, obžalovaný pak nebyl nově zvolen členem nového Národního shromáždění, nepožívá již co do spáchaného trestného činu imunity.

Odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě práva volebního nelze přiznati důvodnost. Podmínkou výroku toho (správně podle § 32 cit. zák. výroku o ztrátě čestných práv občanských) při odsouzení pro zločin podle zákona na ochranu republiky k trestu kratšímu jednoho roku jest, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných. Takovým pohnutkám sice nenasvědčuje o sobě to, že účelem obžalovaného bylo šířiti zásady strany, jejímž jest přívržencem, přistoupí-li však okolnost prvním soudem nikoli neprávem shledaná, že obžalovaný byl k závadnému projevu sveden nepřátelstvím a záštím ke státu, pokud se týče k jeho ústavním zřízením, a spatřuje-li soud v tom pohnutky nízké a nečestné, jest uznati, že výrok nalézacího soudu není ani mylný ani neporušuje zákony o právu volebním čís. 75/19, 163/20, 253/22.

Čís. 4181.

Ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle §§ 197 a 200 tr. zák. se nevyhledává zvláštní, těžko seznatelná lstivost; stačí již oklamání důvěry v denním životě obchodním obvyklé; leť může záležiti již ve slibu, že bude kupní cena do určité doby hotově zaplácena.

Musí však býti zjištěno jednak, že si byl pachatel v době činu vědom nevážnosti svého slibu, že mezi lstivým předstíráním pachatelovým a počínáním si oklamané osoby byla příčinná souvislost, že omyl v oklamaném lstivým předstíráním vyvolaný byl pro oklamaného pohnutkou a předpokladem jeho rozhodnutí.